

ร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแล
และบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

กระทรวงการคลัง
โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ

เหตุผล

รัฐวิสาหกิจเป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับเป็นผู้ให้บริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน ดังนั้น ภาครัฐในฐานะผู้กำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจจำเป็นต้องปฏิรูปการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และมาตรการที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้กำหนดนโยบาย ผู้ทำหน้าที่เจ้าของรัฐวิสาหกิจ ผู้ทำหน้าที่กำกับการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจเพื่อเป็นช่องทางในการส่งผ่านนโยบายของภาครัฐไปยังรัฐวิสาหกิจให้มีความชัดเจนและโปร่งใส การจัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่มีสถานะเป็นบริษัทที่มีความพร้อมในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคงความเป็นรัฐวิสาหกิจไว้ ตลอดจนการเปิดเผยข้อมูล การประเมินผลการดำเนินงาน การกำหนดกระบวนการสรรหาบุคคล เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ อันนำไปสู่สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชน และขับเคลื่อนเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ร่าง
พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ.

บทนิยาม

หมวด ๑ บททั่วไป

หมวด ๒ นโยบายและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ ๒ แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ ๓ การสรรหากรรมการรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

ส่วนที่ ๔ การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

ส่วนที่ ๕ การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ

ส่วนที่ ๖ การกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

หมวด ๓ บริษัทวิสาหกิจแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้งบริษัท

ส่วนที่ ๒ การรับโอนหุ้นของรัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริษัท

ส่วนที่ ๔ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่บริษัท

ส่วนที่ ๕ ความสัมพันธ์กับผู้ถือหุ้นบริษัท

ส่วนที่ ๖ การตรวจสอบและการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท

ส่วนที่ ๗ การประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท

ส่วนที่ ๘ การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

หมวด ๕ บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเป้าหมาย นโยบาย และแนวทางการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ ที่ชัดเจน โปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจเป็นองค์กรที่มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศและให้บริการสาธารณะ

(๒) ส่งเสริมให้มีระบบการกำกับดูแลและบริหารจัดการอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และป้องกันการแทรกแซงการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนส่งเสริมระบบการชดเชยต้นทุนการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ที่ต้องให้บริการสาธารณะตามนโยบายของรัฐซึ่งมีผลต่อสถานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจ

(๓) กำหนดกลไกให้รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการสรรหากรรมการที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่ง ในรัฐวิสาหกิจ เพื่อส่งเสริมให้มีการแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติและองค์ความรู้ที่เหมาะสม เพื่อบริหารรัฐวิสาหกิจ ให้สอดคล้องต่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

(๔) กำหนดแนวทางการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจเพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีการดำเนินการตามแผนและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นคณะกรรมการกลางเพื่อกำกับและพัฒนา นโยบายรัฐวิสาหกิจ และบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

(๖) จัดตั้งบรรษัทวิสาหกิจแห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาศักยภาพ การลงทุนของรัฐ รวมตลอดถึงการปรับปรุงโครงสร้างการประกอบกิจการของรัฐวิสาหกิจที่เป็นบริษัทให้มีความพร้อมในการประกอบกิจการเชิงพาณิชย์

หมวด ๒
นโยบายและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เรียกโดยย่อว่า “คนร.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีอื่นจำนวนสี่คนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ประธานกรรมการบริษัท และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และปลัดกระทรวงการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ
ให้นายกรัฐมนตรีมอบหมายรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง คนหนึ่งเป็นรองประธาน
ให้คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง โดยอย่างน้อยหลักเกณฑ์ต้องกำหนดให้มีการพิจารณาจากผลงานหรือผู้ที่เคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการขอเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ และหลักทรัพย์ของรัฐ

ให้ผู้ว่าราชการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๘) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๙) ไม่เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๐) ไม่เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจ
ถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละยี่สิบห้าขึ้นไป

(๑๑) ไม่เป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของบริษัท หรือนิติบุคคลที่บริษัทถือหุ้นตั้งแต่
ร้อยละยี่สิบห้าขึ้นไป

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี โดยกรรมการ
ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรง
คุณวุฒิใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออกตามข้อเสนอแนะของ คนร. เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติ
เสื่อมเสียอย่างร้ายแรงหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง โดยต้องแสดงเหตุผลในการให้ออกอย่างชัดแจ้ง

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังมีได้แต่งตั้งกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้ง
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่
เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

มาตรา ๑๑ การประชุม คนร. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ
ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน
กรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด กรรมการที่มีส่วนได้เสียในเรื่องที่มีการพิจารณาจะเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนในเรื่องดังกล่าวมิได้

มาตรา ๑๒ ให้ คนร. มีอำนาจและหน้าที่

(๑) จัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางในการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนเสนอความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของรัฐวิสาหกิจ

(๓) เสนอแนะนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีในการกำกับดูแลให้หน่วยงานของรัฐ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ ดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ

(๔) กำกับดูแลการดำเนินงานและสถานะทางการเงิน ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท และรัฐวิสาหกิจ

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์การสรรหาบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจตามความในมาตรา ๒๔

(๖) กำหนดแนวทางการกำกับดูแลที่ดีให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัทถือปฏิบัติ

(๗) จัดทำรายงานตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ และออกประกาศเพื่อกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ตลอดจนวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

(๘) เสนอแนะให้มีการตราหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ ให้ คนร. มีอำนาจและหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับบริษัท ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาการโอนรัฐวิสาหกิจให้แก่บริษัท รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของหลักทรัพย์ที่จะโอนให้แก่บริษัท เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้ความเห็นชอบการควบ โอน แยก ยุบเลิก รัฐวิสาหกิจ และการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนในหุ้นที่บริษัทถือครองจนพ้นสภาพความเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือทำให้เป็นรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) พิจารณาการชดเชยผลขาดทุนจากการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๔) ให้ความเห็นชอบกรอบวงเงินลงทุนประจำปีหรือการแก้ไขวงเงินดังกล่าว ของรัฐวิสาหกิจ ตามที่คณะกรรมการบริษัทเสนอ

มาตรา ๑๔ ให้ ค.นร. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือกระทำการอย่างใด ตามที่ ค.นร. มอบหมายได้

การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ให้กระทรวงการคลังโดยสำนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของ ค.นร. และให้มีอำนาจและหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับบริษัท และรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สถานะทางการเงินและภารกิจของ รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ

(๒) ศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนะนโยบายการชดเชยต้นทุนการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ที่ต้องให้บริการสาธารณะตามนโยบายของรัฐซึ่งมีผลต่อสถานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจ

(๓) ดำเนินการสรรหากรรมการรัฐวิสาหกิจตามความในมาตรา ๒๔

(๔) ดำเนินการด้านการประเมินผลการดำเนินงานของกรรมการและรัฐวิสาหกิจตามความ ในมาตรา ๓๑ และกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายผลตอบแทน ตลอดจนแรงจูงใจของบุคลากรของรัฐวิสาหกิจ

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรของบริษัท และกำหนดอัตราเงินนำส่งรายได้แผ่นดินของ บริษัท และรัฐวิสาหกิจ

(๖) ส่งเสริมการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของรัฐวิสาหกิจ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและ ประสิทธิภาพในการดำเนินการตามนโยบายของรัฐ

(๗) พิจารณาและวางแนวทางปฏิบัติให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนา องค์กรแก่รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ ปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับรัฐวิสาหกิจ ให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่ คณะรัฐมนตรี หรือ ค.นร. มอบหมาย

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ให้สำนักงาน มีอำนาจเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๗ ให้ ค.นร. และอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๔ ได้รับค่าตอบแทนตามที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๒ แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๑๘ ให้มีแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจซึ่งมีระยะเวลาครั้งละห้าปี เพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และทิศทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจทั้งระบบให้สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ โดยให้ คำนึงถึงภารกิจของรัฐวิสาหกิจในบริบทที่เปลี่ยนแปลง หลักวินัยการเงินการคลังของประเทศ การแบ่งแยกหน้าที่ให้ ชัดเจน ตลอดจนความสามารถในการดำเนินการของภาคเอกชน ประกอบด้วย

แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องระบุถึงเป้าหมายที่รัฐมีต่อรัฐวิสาหกิจ ในภาพรวม ภารกิจ นโยบายและทิศทางในการกำกับดูแล การบริหาร และการพัฒนารัฐวิสาหกิจ บทบาทหน้าที่ของ รัฐวิสาหกิจที่รัฐคาดหวัง และความเชื่อมโยงของภารกิจของรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๑๙ ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ ให้รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเสนอกรอบ นโยบายการพัฒนารัฐวิสาหกิจในความรับผิดชอบของกระทรวง และให้บริษัทเสนอกรอบนโยบายและทิศทาง การลงทุนของรัฐวิสาหกิจในความรับผิดชอบของบริษัท ต่อ ค.นร. ตามระยะเวลาที่ ค.นร. กำหนด เพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจของ ค.นร. ต่อไป

มาตรา ๒๐ เมื่อ ค.นร. จัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๑๙ แล้ว ให้เสนอ คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจที่ประกาศใช้ให้มีผลผูกพันสำนักงาน บริษัท และรัฐวิสาหกิจ ในการจัดทำภารกิจเกี่ยวกับระบบรัฐวิสาหกิจ การพัฒนารัฐวิสาหกิจ และการบริหารการลงทุน

ในกรณีที่สมควรต้องปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ ค.นร. หรือ ค.นร. อาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบให้ดำเนินการปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจได้ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจที่ปรับปรุงแล้วในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ ให้ ค.นร. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเป็นรายปี และเปิดเผยรายงานผลการดำเนินงานนั้นต่อสาธารณะต่อไป

มาตรา ๒๒ เมื่อแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้รัฐวิสาหกิจ หรือร่วมกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับนโยบายของรัฐวิสาหกิจนั้นเพื่อจัดทำแผนวิสาหกิจที่มีกรอบระยะเวลาห้าปี พร้อมแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ ดังนี้

(๑) สำหรับรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเสนอต่อบริษัท และ คนร. เพื่อทราบต่อไป

(๒) สำหรับรัฐวิสาหกิจที่นอกเหนือจาก (๑) ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจ และแผนปฏิบัติการประจำปีของรัฐวิสาหกิจเพื่อเสนอต่อสำนักงานและ คนร. เพื่อทราบต่อไป

ให้บริษัทหรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี ติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจและผลการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง เพื่อเสนอต่อ คนร. และคณะรัฐมนตรี และให้คณะรัฐมนตรีจัดส่งรายงานดังกล่าวให้รัฐสภาทราบ

ส่วนที่ ๓

การสรรหากรรมการรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ตามความในส่วนนี้ คำว่า “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

มาตรา ๒๔ การสรรหาบุคคลเพื่อเสนอชื่อเข้ารับการแต่งตั้งเป็นกรรมการที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจ เมื่อตำแหน่งกรรมการดังกล่าวว่างลงและจะแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีความสามารถสอดคล้องกับสมรรถนะหลักที่คณะกรรมการ กลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจเห็นชอบแล้ว และให้พิจารณาเสนอรายชื่อบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่าสองเท่าของ ตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจที่ว่างลงต่อคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจ แต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดตั้งแต่มาตรานี้เป็นต้นไป

กรณีรัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่กำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการสถาบัน การเงินเฉพาะกิจนั้น เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน เสนอคณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจต่อไป

กรณีที่กรรมการรัฐวิสาหกิจพ้นจากตำแหน่งในคราวเดียวกันเกินกว่ากึ่งหนึ่งขององค์ประกอบ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจนั้น ให้คณะกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการสรรหาบุคคล เพื่อเสนอรายชื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจแทนคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ให้ คnr. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจ เพื่อทำหน้าที่ในการสรรหาบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับรัฐวิสาหกิจ โดยให้แต่งตั้งจากบุคคล ดังนี้

(๑) บุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่งหรือตำแหน่งรอง ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) บุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในกระบวนการสรรหากรรมการหรือบุคลากรในระดับกรรมการ ด้านธรรมาภิบาล และด้านการวางแผนกลยุทธ์ ที่มาจากภาคเอกชน อีกจำนวนไม่เกินสามคน ตามที่คณะบุคคลตาม (๑) เสนอ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง

ให้ คnr. แต่งตั้งกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจ

ให้นำมาตรา ๗ มาใช้กับกรรมการตาม (๑) และ (๒) โดยอนุโลม และกรรมการตาม (๑)

และ (๒) ต้องไม่เป็นผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรมการรัฐวิสาหกิจ

ให้กรรมการตาม (๑) และ (๒) มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และให้ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้นำมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรฐานการจัดทำสมรรถนะหลัก ร่วมกับรัฐวิสาหกิจที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง

(๒) ให้ความเห็นชอบสมรรถนะหลักของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง

(๓) ให้ความเห็นชอบและดำเนินการคัดเลือกบุคคลจากรายชื่อตามมาตรา ๒๔ เพื่อเสนอชื่อที่เหมาะสมต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งบุคคลเป็นกรมการรัฐวิสาหกิจ

ในการกำหนดมาตรฐานการจัดทำสมรรถนะหลักตาม (๑) ให้คณะกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียด้วย

ในการคัดเลือกบุคคลที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นกรมการรัฐวิสาหกิจตาม (๓) ให้คณะกรรมการกลั่นกรองกรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ กฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และกฎหมายอื่นซึ่งมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับกิจการ ความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนา รัฐวิสาหกิจนั้น ตลอดจนความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่รัฐวิสาหกิจนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความโปร่งใส โดยต้องเปิดเผยกระบวนการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลต่อสาธารณะ

ให้ ค.นร. จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจเป็นรายปี

มาตรา ๒๘ เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจแล้ว ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจเสนอรายชื่อบุคคลจำนวนไม่เกินสองเท่าของตำแหน่งกรมการรัฐวิสาหกิจที่ว่าง ต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจต่อไป

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาของกรมการรัฐวิสาหกิจได้รับค่าตอบแทนตามที่ ค.นร. กำหนด

ส่วนที่ ๔

การประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ตามความในส่วนี้ คำว่า “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

มาตรา ๓๑ ให้ ค.นร. ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ

หลักเกณฑ์ที่ ค.นร. กำหนดตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย การดำเนินการตามพันธกิจ แผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี วิธีการประเมินผลกรมการรัฐวิสาหกิจ สถานะและเสถียรภาพทางการเงินขององค์กร ประสิทธิภาพการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การกำกับดูแล หลักธรรมาภิบาลที่ดี และการบริหารความเสี่ยง แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และหลักการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

มาตรา ๓๒ ในการประเมินผลตามมาตรา ๓๑ ค.นร. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และให้คณะกรรมการดังกล่าวที่จะแต่งตั้งขึ้นได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามที่ ค.นร. กำหนด

ส่วนที่ ๕

การดำเนินการตามนโยบายของรัฐ

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่รัฐบาลหรือกระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจได้กำหนดนโยบายเป็นรายการต่อรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจหรือภารกิจของรัฐวิสาหกิจนั้น ให้นำเรื่องเสนอต่อ ค.นร. เพื่อพิจารณาก่อนที่จะกำหนดให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการต่อไป

มาตรา ๓๔ การดำเนินการตามนโยบายของรัฐที่กำหนดให้รัฐวิสาหกิจต้องรับภาระการอุดหนุนราคาหรือภาระอื่นใดอันอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์หรือสถานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญ ให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการได้ต่อเมื่อมีการหารือหรือทำข้อตกลงกับหน่วยงานภาครัฐที่กำหนดนโยบายนั้น โดยรัฐวิสาหกิจต้องจัดให้มีการคำนวณและกำหนดวงเงินที่จะใช้ชดเชย กลไกวิธีการในการชดเชย ตลอดจนจัดทำบัญชีรองรับไว้เฉพาะการดำเนินการดังกล่าวแยกจากบัญชีปกติ และให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะก่อนดำเนินการ

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอันอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การให้บริการสาธารณะ หรือเกิดเหตุภัยพิบัติต่อประชาชน รวมถึงการบรรเทาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้สำนักงานหรือบริษัท แล้วแต่กรณีกำกับให้รัฐวิสาหกิจมีการดำเนินการตามนโยบายของรัฐไปพลางก่อน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีกำหนดมาตรการหรือจัดสรรเงินชดเชยให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐภายในกรอบระยะเวลาที่เหมาะสม และให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงต่อ ค.นร. ว่าการดำเนินการตามนโยบายของรัฐหรือแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะมีผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของรัฐวิสาหกิจอย่างรุนแรงหรือกระทบภาระทางการคลังของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ค.นร. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจสั่งการให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งรวมถึงการชะลอ หรือการยุติการดำเนินการ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อบริการสาธารณะที่มีต่อประชาชน หรือประโยชน์ต่อประเทศเป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๖

การกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ตามความในส่วนนี้ คำว่า “รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

มาตรา ๓๗ ให้ ค.นร. ประกาศกำหนดแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใส และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๓๘ ในการดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจ กรรมการและบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต โดยต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา ๓๙ รัฐวิสาหกิจต้องจัดทำและเปิดเผยรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจต่อสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์ที่ ค.นร. กำหนด โดยอย่างน้อยต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการดำเนินโครงการ ทั้งก่อนและหลังดำเนินการ

(๒) รายงานประจำปี

(๓) งบการเงิน

(๔) การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ

งบการเงินตาม (๓) ต้องผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชี ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

รายงานตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ตรงต่อความเป็นจริง และไม่มีการปกปิดข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ

ให้รัฐวิสาหกิจเปิดเผยรายงานตามวรรคหนึ่งในระบบสารสนเทศของรัฐวิสาหกิจเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้

หมวด ๓

บริษัทวิสาหกิจแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งบริษัท

มาตรา ๔๐ ให้จัดตั้ง “บริษัทวิสาหกิจแห่งชาติ” ขึ้นเป็นนิติบุคคลมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

(๑) ส่งผ่านนโยบายของรัฐให้รัฐวิสาหกิจภายใต้การถือหุ้นของบริษัท ให้ดำเนินการสอดคล้องกับภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) กำกับดูแลการประกอบกิจการของรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น ให้เกิดผลตอบแทนกับรัฐที่เหมาะสม และมีความสำเร็จอย่างยั่งยืน

(๓) ทำหน้าที่ในฐานะผู้ถือหุ้นสำหรับหุ้นของรัฐวิสาหกิจที่ได้รับโอนมาอยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท

(๔) เป็นกลไกของรัฐในการลงทุนและบริหารทรัพย์สินให้เพิ่มมูลค่า

มาตรา ๔๑ ในการดำเนินกิจการของบริษัท กรรมการและบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ความระมัดระวังและความซื่อสัตย์สุจริต โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่ใช้บังคับกับบริษัท

มาตรา ๔๒ ให้บริษัททำหน้าที่ในฐานะผู้ถือหุ้นของรัฐวิสาหกิจด้วยความรับผิดชอบและความระมัดระวัง มุ่งผลงานและประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ เพื่อกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มผลตอบแทนให้กับภาครัฐ ตลอดจนเป็นองค์กรที่ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยต้องคำนึงถึงสถานะ เป้าหมาย และภารกิจของกิจการแต่ละแห่ง และในกรณีที่บริษัทหรือรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น ได้ถือครองหุ้นเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นรายอื่นด้วย

การทำหน้าที่ของบริษัทตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แผนการบริหารและพัฒนากิจการ และการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว รวมทั้งกำหนดเป้าหมายของกิจการ และการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ เพื่อให้สามารถสร้างมูลค่าแก่กิจการได้อย่างยั่งยืน

(๒) บริหารความเสี่ยง และควบคุมภายในอย่างเพียงพอและเหมาะสม

(๓) การเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส

(๔) กำหนดนโยบายการลงทุน และอนุมัติงบลงทุนและโครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจตลอดจนหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการนำเสนอลงทุนและโครงการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ

(๕) เพิ่มทุน ลดทุน และปรับโครงสร้างกิจการ

(๖) สรรหาและแต่งตั้งกรรมการ

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลและจ่ายค่าตอบแทนกรรมการ ตลอดจนจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของบุคคลดังกล่าว

(๘) การกำหนดนโยบายการกำกับดูแลบริษัทลูก

(๙) ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล

ให้คณะกรรมการบริษัทเสนอแนวทางในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต่อ คนร. และเปิดเผยต่อสาธารณะ

มาตรา ๔๓ ให้บริษัทที่มีอำนาจระทำกิจการภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๔๐ อำนวยเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและหลักทรัพย์ มีสิทธิครอบครองและมีทรัพย์สินสิทธิต่างๆ

(๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำนิติกรรมใดๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) ค่าประกันหรือรับรอง รับอ่าววัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตู้เงิน

(๔) กู้หรือยืมเงินในหรือนอกราชอาณาจักรเพื่อกิจการของบริษัท ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คนร. กำหนด

มาตรา ๔๔ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัท โดยมีหุ้นซึ่งประกอบด้วย

(๑) หุ้นเรือนหุ้นเริ่มแรก จำนวนหนึ่งพันล้านบาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญจำนวนหนึ่งร้อยล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละสิบบาท และมีให้นำหุ้นของบริษัทออกจำหน่ายไม่ว่าในกรณีใด

(๒) หุ้นที่เกิดจากการออกหุ้นใหม่ในภายหลัง

บริษัทอาจเพิ่มทุนหรือลดทุนได้โดยเสนอกระทรวงการคลังเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อ คนร.

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการบริษัทที่มีอำนาจอนุมัติประมาณการรายจ่ายประจำปีของบริษัทไม่เกินร้อยละศูนย์จุดศูนย์แปดของมูลค่าสินทรัพย์รวมของบริษัท ณ วันสิ้นงวดบัญชีก่อนการจัดเตรียมงบประมาณ หรือไม่เกินหนึ่งพันล้านบาท

กรณีที่บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเกินกว่าที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้บริษัทขอความเห็นชอบต่อ คนร. เป็นรายกรณี

มาตรา ๔๖ เงินปันผลจากรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้นและเงินอื่นใดที่บริษัทได้รับในแต่ละปีนอกจากที่ได้หักเป็นรายได้ของบริษัทตามประมาณการรายจ่ายตามมาตรา ๔๕ แล้ว ให้กั้นเงินไว้สำหรับเป็นเงินสำรองตามรายการต่อไปนี้ ตามลำดับ

- (๑) เงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อเสถียรภาพด้านการเงินของบริษัท
- (๒) เงินสำรองเพื่อการลงทุน
- (๓) เงินสำรองประเภทอื่น

ให้กระทรวงการคลังกำหนดจำนวนเงินสำรอง และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสำรองตามวรรคหนึ่ง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบริษัทตามมาตรา ๔๐ และหลักวินัยการเงินการคลัง เมื่อได้หักประมาณการรายจ่ายและกั้นเงินสำรองตามวรรคหนึ่งแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๔๗ ให้บริษัทใช้จ่ายเงินตามประมาณการรายจ่ายที่บริษัทได้รับตามมาตรา ๔๕ โดยคำนึงถึงหลักวินัยการเงินการคลัง ความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของบริษัท และจัดทำรายงานผลการใช้จ่ายเงินในแต่ละปีเสนอต่อ ค.นร. และเปิดเผยต่อสาธารณะ

การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของบริษัทเพื่อนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ให้ทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง โดยคำนึงถึงผลการประเมินการดำเนินงานของบริษัทด้วย

มาตรา ๔๘ บริษัทไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพการจ้าง โดยให้บริษัทสามารถกำหนดและปรับปรุงขอบเขตสภาพการจ้างได้เอง

ส่วนที่ ๒

การรับโอนหุ้นของรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๔๙ เมื่อได้มีการจัดตั้งบริษัทขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทรวงการคลังโอนหุ้นที่ถืออยู่ในรัฐวิสาหกิจตั้งต่อไปนี้อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับ

- (๑) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
- (๒) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
- (๓) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
- (๔) บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

- (๕) บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
- (๖) บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน)
- (๗) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
- (๘) บริษัท ขนส่ง จำกัด
- (๙) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
- (๑๐) บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
- (๑๑) บริษัท อู๋กรุงเทพ จำกัด
- (๑๒) บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด

นอกจากการโอนหุ้นที่กระทรวงการคลังถืออยู่ในรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่งแล้ว กระทรวงการคลังจะโอนหุ้นที่ถืออยู่ในรัฐวิสาหกิจอื่นที่เปลี่ยนสภาพทุนเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจไปอยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท ให้กระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยให้คำนึงถึงสถานะ เป้าหมาย และภารกิจของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวประกอบด้วย

มาตรา ๕๐ ในการรับโอนหุ้นของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔๙ ให้บริษัทออกหุ้นเพิ่มทุนให้กับกระทรวงการคลังเท่ากับมูลค่าหุ้น ดังนี้

- (๑) สำหรับรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ใช้มูลค่าหุ้นที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเฉลี่ยย้อนหลังหกสิบวันนับแต่วันที่ทำการโอน
- (๒) สำหรับรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ใช้มูลค่าที่กระทรวงการคลังบันทึกบัญชี

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัท กระทรวงเจ้าสังกัดของรัฐวิสาหกิจโดยความเห็นชอบของ ค.นร. อาจมอบหมายให้บริษัททำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการกำกับดูแลกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา ๕๒ เมื่อบริษัทได้รับโอนหุ้นของรัฐวิสาหกิจใดจากกระทรวงการคลังแล้ว มิให้นำกฎหมายว่าด้วยพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจในส่วนที่ว่าด้วยคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหาและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ และผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ มาใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้นและบริษัทลูก

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการบริษัท

มาตรา ๕๓ ให้ คnr. แต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทจำนวนไม่เกินสิบคน ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาจากการสรรหาจำนวนไม่เกินเก้าคนเป็นกรรมการ และกรรมการผู้อำนวยการใหญ่เป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง เพื่อทำหน้าที่ดำเนินกิจการของบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติของ คnr. ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของรัฐวิสาหกิจ

ให้ คnr. แต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

มาตรา ๕๔ ในการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕๓ ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงการคลัง รองปลัดกระทรวงการคลัง เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ เป็นกรรมการและผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๕๕ ในการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕๓ ให้กรรมการสรรหากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการสรรหาให้สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ใช้กับบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสะท้อนถึงความโปร่งใสของกระบวนการ ความจำเป็นและความเหมาะสมต่อการดำเนินภารกิจของบริษัท จำนวนบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับการแต่งตั้ง และการมีข้อมูลที่เพียงพอให้สามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดสมรรถนะหลักและคุณลักษณะของคณะกรรมการที่จำเป็นต่อการดำเนินภารกิจ โดยพิจารณาจากผลงานหรือผู้ที่เคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัท

(๒) จัดให้มีกระบวนการสรรหากรรมการที่โปร่งใส เปิดกว้าง และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ตามกฎบัตรและหลักธรรมาภิบาลที่ดี

(๓) เปิดเผยหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการสรรหา รวมทั้งคุณลักษณะของบุคคลที่เสนอชื่อเป็นกรรมการต่อสาธารณะ

มาตรา ๕๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริษัทตามมาตรา ๕๓ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปี โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง เมื่อครบระยะเวลาสองปี ให้กรรมการบริษัทยกเว้นกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสามโดยวิธีจับสลาก และให้ถือว่าการออกจากตำแหน่งโดยวิธีจับสลากเป็น การออกตามวาระ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้ แต่จะดำรง ตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการบริษัทพ้นจากตำแหน่ง แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการบริษัทใหม่ ให้กรรมการ บริษัทผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการบริษัทใหม่ ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวัน

มาตรา ๕๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (๑) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด

ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๔) ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะรื้อรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) ไม่เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๘) ไม่เป็นผู้บริหาร หรือพนักงานของนิติบุคคลที่บริษัทถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละยี่สิบห้าขึ้นไป

มาตรา ๕๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๕๖ แล้ว กรรมการของบริษัท พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) อายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๕๗

(๕) คนร. ให้ออก ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริษัท เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของการเป็น กรรมการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องแสดงผลในการให้ออกอย่างชัดเจน

มาตรา ๕๙ ให้คณะกรรมการบริษัทที่มีอำนาจและหน้าที่บริหารงานทั่วไปของบริษัท เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๔๐ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของบริษัท
- (๒) กำหนดกรอบการลงทุน งบประมาณและประมาณการทางการเงินของบริษัท
- (๓) ชื่อหรือจำหน่ายหุ้นในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการ
- (๔) แต่งตั้งและถอดถอนกรรมการผู้อำนวยการใหญ่
- (๕) กำหนดเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของพนักงานและลูกจ้าง
- (๖) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง ทรัพย์สิน

การควบคุม การตรวจสอบกิจการภายในของบริษัท หรือเรื่องอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินกิจการของบริษัท

- (๗) กำกับดูแลให้บริษัทใช้สิทธิเป็นผู้ถือหุ้น ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- (๘) ดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ในการใช้อำนาจหรือการดำเนินการตามหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับ โดยมุ่งเน้นผลงานและประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น กระทรวงการคลังอาจให้บริษัทซื้อหรือจำหน่ายหุ้นในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการใด และเมื่อบริษัทดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้ว ให้รายงานการดำเนินการดังกล่าว รวมทั้งให้เปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

มาตรา ๖๐ ให้คณะกรรมการบริษัทที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การประชุมของคณะกรรมการบริษัท และคณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการบริษัท และคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์อื่นตามที่ ค.นร. ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๑ ให้กรรมการบริษัทเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและต้องดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๖๒ ให้บริษัทเปิดเผยการจ่ายค่าตอบแทนแก่ประธานกรรมการ กรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท โดยให้ปฏิบัติตามมาตรฐานเดียวกับบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนที่ ๔
กรรมการผู้อำนวยการใหญ่บริษัท

มาตรา ๖๓ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

- (๑) มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการของบริษัท
- (๒) สามารถทำงานให้แก่บริษัทได้เต็มเวลา
- (๓) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๔) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด

ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เป็นกรรมการ ผู้บริหารหรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจอื่น หรือกิจการอื่นที่แสวงหากำไร

(๙) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๑๐) ไม่เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๑) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๑๒) ไม่เป็นผู้ถือหุ้น กรรมการหรือผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการจัดการในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ร่วมลงทุนกับบริษัท หรือบริษัทในเครือ หรือในนิติบุคคลซึ่งโดยสภาพของประโยชน์ของธุรกิจของนิติบุคคลนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อผลประโยชน์ของบริษัทหรือบริษัทในเครือ เว้นแต่เป็นผู้ถือหุ้นรายย่อย ซึ่งไม่มีส่วนในการบริหารกิจการ หรือเป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดในนิติบุคคลนั้น หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารโดยการมอบหมายของบริษัท

มาตรา ๖๔ ในการจ้างและแต่งตั้งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ให้คณะกรรมการบริษัท มีหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และเปิดเผยหลักเกณฑ์และกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ต่อสาธารณะ

การจ้างกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ให้มีระยะเวลาคราวละไม่เกินสี่ปีนับแต่วันที่สัญญาจ้าง มีผลใช้บังคับ

ในการทำสัญญาจ้าง ให้ประธานกรรมการบริษัทหรือกรรมการที่ได้รับมอบหมายจาก คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง และให้การจ้างตามสัญญาดังกล่าวไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมาย ว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

สัญญาจ้างตามวรรคสาม อย่างน้อยต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่ง เงื่อนไข การทำงาน การพ้นตำแหน่ง เงื่อนไขการเลิกสัญญาจ้าง การประเมินผลการทำงาน และค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่น ของกรรมการผู้อำนวยการใหญ่

การกำหนดค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่นใดที่กรรมการผู้อำนวยการใหญ่จะได้รับ รวมทั้งเงื่อนไขการ จ้างกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

มาตรา ๖๕ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖๒

(๔) สัญญาจ้างสิ้นสุดลง

(๕) ถูกเลิกสัญญาจ้าง เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่อง ในหน้าที่อย่างร้ายแรง หรือมีผลประเมินไม่บรรลุตามเป้าหมายที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด โดยต้องแสดง เหตุผลในการให้ออกอย่างชัดเจน

มาตรา ๖๖ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ ของบริษัทให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของบริษัท ตลอดจนการบริหารงานตามนโยบายหรือ ข้อบังคับที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ระมัดระวังและรักษาผลประโยชน์ของบริษัท

ให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของบริษัท และมีอำนาจ บรรลุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้นเงินเดือน และลงโทษทางวินัยแก่พนักงานและลูกจ้าง ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ บริษัทกำหนด

ในกิจการของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่เป็นผู้แทนของ บริษัท และเพื่อการนี้ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่จะมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะอย่าง เพื่อกระทำการกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งของบริษัทแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

ส่วนที่ ๕
ความสัมพันธ์กับผู้ถือหุ้นบริษัท

มาตรา ๖๗ ให้บริษัทจัดทำเป้าหมายผลการดำเนินงานและการนำส่งเงินปันผล เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาอนุมัติ

ในการกำหนดเป้าหมายตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงสถานะเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ และความจำเป็นในการลงทุนของรัฐวิสาหกิจเพื่อความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาวควบคู่กัน

ในกรณีมีเหตุอันควร กระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้บริษัทแก้ไขเป้าหมายผลการดำเนินงาน และการนำส่งเงินปันผลตามวรรคหนึ่ง หรือคณะกรรมการบริษัทอาจเสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อขอความเห็นชอบให้มีการแก้ไขก็ได้

ส่วนที่ ๖
การตรวจสอบและการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท

มาตรา ๖๘ ให้นำมาตรา ๓๙ มาใช้กับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทโดยอนุโลม

ในกรณีที่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งเป็นข้อมูลที่หากเปิดเผยแล้วจะมีผลกระทบต่อแนวโน้มนโยบายหรือทิศทางการลงทุนของประเทศ ให้บริษัทจัดส่งข้อมูลที่มีชั้นความลับให้แก่สำนักงาน เพื่อพิจารณาเสนอต่อ ค.นร. ต่อไป

มาตรา ๖๙ ให้บริษัทจัดให้มีระบบบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป รวมทั้งระบบบริหารความเสี่ยง ระบบควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน ที่เพียงพอและเหมาะสมกับกิจการของบริษัท

ให้รอบระยะเวลาบัญชีของบริษัทมีกำหนดหนึ่งปีตามปีปฏิทิน

มาตรา ๗๐ ให้บริษัทจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงินของบริษัท และงบการเงินที่รวมรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น เพื่อรายงานทุกงวดสามเดือนและวันสิ้นปีบัญชี

ให้บริษัทจัดส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รายงานทางการเงินและงบการเงินตามวรรคหนึ่ง และงบการเงินของรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น ต่อ ค.นร. และคณะรัฐมนตรี ภายในสี่เดือนนับแต่วันสิ้นปีบัญชี พร้อมทั้งเปิดเผยรายงานทางการเงินและงบการเงินดังกล่าวต่อสาธารณะด้วย

มาตรา ๗๑ ให้คณะกรรมการบริษัทแต่งตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอื่นที่
ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท

ส่วนที่ ๗

การประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท

มาตรา ๗๒ ให้กระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์และประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท
โดยให้เปิดเผยหลักเกณฑ์และวิธีการก่อนเริ่มต้นปีดำเนินงานของบริษัท และรายงานผลการประเมินผลการ
ดำเนินงานของบริษัทต่อ คนร. เพื่อขอความเห็นชอบ

หลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบไปด้วย ผลการดำเนินการตามแผนงานประจำปี
ของบริษัท ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น รวมทั้งประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท
โดยคำนึงถึงสถานะเศรษฐกิจ ปัญหาและสภาพการแข่งขันในรายสาขาธุรกิจ ตลอดจนการดำเนินการตามนโยบาย
ของภาครัฐ ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๘

การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น

มาตรา ๗๓ ให้คณะกรรมการบริษัทกำกับให้รัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น มีการดำเนินการที่
สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ เป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของบริษัทภายใต้หลักการกำกับดูแล
กิจการที่ดี

มาตรา ๗๔ การสรรหาบุคคลเพื่อเสนอชื่อเข้ารับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจที่
บริษัทถือหุ้น ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้นดำเนินการสรรหาบุคคลให้สอดคล้องกับหลักการกำกับ
ดูแลกิจการที่ดีที่ใช้กับบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสะท้อนถึงความ
โปร่งใสของกระบวนการ ความจำเป็นและความเหมาะสมต่อการดำเนินภารกิจของรัฐวิสาหกิจ การแบ่งแยก
กระบวนการสรรหาและการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจออกจากกันอย่างชัดเจน จำนวนบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ
ให้ได้รับการแต่งตั้ง และการมีข้อมูลที่เพียงพอให้สามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดสมรรถนะหลักและคุณลักษณะของคณะกรรมการที่จำเป็นต่อการดำเนินภารกิจ
- (๒) จัดให้มีกระบวนการสรรหากรรมการที่โปร่งใส เปิดกว้าง และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของ

ผู้มีส่วนได้เสีย โดยจัดให้มีคณะกรรมการสรรหาเพื่อกลั่นกรองรายชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ตามกฎบัตร และหลักธรรมาภิบาลที่ดี เพื่อเสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(๓) เปิดเผยหลักเกณฑ์ กระบวนการสรรหา รวมทั้งคุณลักษณะของบุคคลที่เสนอชื่อเป็น กรรมการต่อสาธารณะ

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการบริษัทกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการดำเนินงาน รัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น และให้รายงานต่อ คนร. พร้อมทั้งเปิดเผยต่อสาธารณะ

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องคำนึงถึงการดำเนินการตาม พันธกิจ แผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการประจำปี วิธีการประเมินผลกรรมการรัฐวิสาหกิจ สถานะและเสถียรภาพ ทางการเงินขององค์กร ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การกำกับดูแล หลักธรรมาภิบาล ที่ดี และการบริหารความเสี่ยง แนวทางการพัฒนาองค์กรให้มีความยั่งยืนในระยะยาว ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และหลักการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

มาตรา ๗๖ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานข้อมูลโดยภาพรวมเกี่ยวกับฐานะการเงินและ ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ถูกถือหุ้นโดยบริษัท ให้รัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้นจัดส่งรายงานข้อมูลต่อบริษัท ตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด ก่อนนำส่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มาตรา ๗๗ งบการเงินของรัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้นต้องผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน หรือผู้สอบบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดล่วงรู้ข้อมูลกิจการของบริษัท รัฐวิสาหกิจหรือหลักทรัพย์ใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือ ผู้ที่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการหรือข้อมูลที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงกิจการของรัฐวิสาหกิจ

(๒) การเปิดเผยความลับของรัฐวิสาหกิจซึ่งรัฐวิสาหกิจดังกล่าวให้ความยินยอมแล้ว

(๓) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

ผู้ใดใช้หรือเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งเพื่อแสวงหาประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ให้สันนิษฐานว่าผู้นั้นมีเจตนาทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองเท่าของประโยชน์ที่ได้รับหรือพึงจะได้รับจากการกระทำได้ดังกล่าว แต่ทั้งนี้ค่าปรับดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจและคณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ และแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๐ มิให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๕๖ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัทในวาระเริ่มแรก

มาตรา ๘๑ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการบริษัทที่จัดตั้งขึ้นในวาระเริ่มแรก หรือกระทรวงการคลังเสนอร่างประกาศที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อ ค.นร. หรือคณะรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๒ ในระหว่างที่หลักเกณฑ์ในการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๗๕ ยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘ ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะครบรอบการประเมินในปีบัญชีของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง

ให้ผลการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินอยู่ก่อนที่จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๗๕ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะได้มีผลการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่ ค.นร. จะได้จัดทำขึ้น

มาตรา ๘๓ ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงานที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าสมัครใจจะโอนไปเป็นพนักงานของบริษัทและบริษัทเห็นชอบด้วย เมื่อได้แจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บริษัทบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างผู้นั้นเป็นพนักงานของบริษัทตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด แต่จะกำหนดให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิมไม่ได้ สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งความจำนงภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในสำนักงานในตำแหน่ง อัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ไม่น้อยกว่าที่ได้รับอยู่เดิม

ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงานรายใดที่ได้โอนไปบรรจุเป็นพนักงานบริษัท หากสมัครใจจะโอนกลับมาบรรจุเป็นข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงานภายในระยะเวลาหนึ่งปี ให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจพิจารณาให้บรรจุกลับเข้ารับราชการ โดยให้ดำรงตำแหน่ง หรือให้ได้รับอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างไม่น้อยไปกว่าอัตราเดิมที่ได้รับก่อนที่จะโอนไปบรรจุเป็นพนักงานบริษัท

มาตรา ๘๔ การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ และพนักงานราชการของสำนักงานตามมาตรา ๘๓ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

การบรรจุและแต่งตั้งลูกจ้างของสำนักงานตามมาตรา ๘๓ ให้ถือว่าเป็นการออกจากราชการเพราะทางราชการยุบตำแหน่งหรือทางราชการเลิกจ้างโดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

มาตรา ๘๕ เมื่อได้มีการโอนหุ้นที่กระทรวงการคลังถืออยู่ในรัฐวิสาหกิจไปอยู่ภายใต้การถือหุ้นของบริษัทตามมาตรา ๔๙ ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบและหน้าที่ของกระทรวงการคลังในฐานะผู้ถือหุ้นของรัฐวิสาหกิจดังกล่าวที่มีอยู่ในวันที่มีการโอนหุ้นรัฐวิสาหกิจนั้น ไปเป็นของบริษัท

ทั้งนี้ การค้าประกันหนี้สินหรือภาระผูกพันใดที่กระทรวงการคลังได้เข้าเป็นผู้ค้าประกันให้รัฐวิสาหกิจนั้น ให้กระทรวงการคลังยังคงผูกพันการค้าประกันนั้นต่อไปจนกว่าจะได้มีการยกเลิก แม้ว่าจะได้มีการโอนหุ้นไปให้บริษัทเป็นผู้ถือหุ้นนั้นแล้ว โดยไม่มีค่าธรรมเนียม

ให้บรรดา กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี ที่ใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่ง อยู่ในวันที่มีการโอนหุ้นไปให้บริษัทเป็นผู้ถือหุ้น ยังคงใช้บังคับกับรัฐวิสาหกิจดังกล่าวต่อไปจนกว่าจะได้มีการออกกฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นเป็นประการอื่น

มาตรา ๘๖ ให้โอนงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการคลังเฉพาะงบประมาณที่จะต้องใช้กับ
รัฐวิสาหกิจที่บริษัทถือหุ้น ที่มีอยู่ในวันที่มีการโอนหุ้นรัฐวิสาหกิจนั้น ไปเป็นของบริษัท

ร่าง